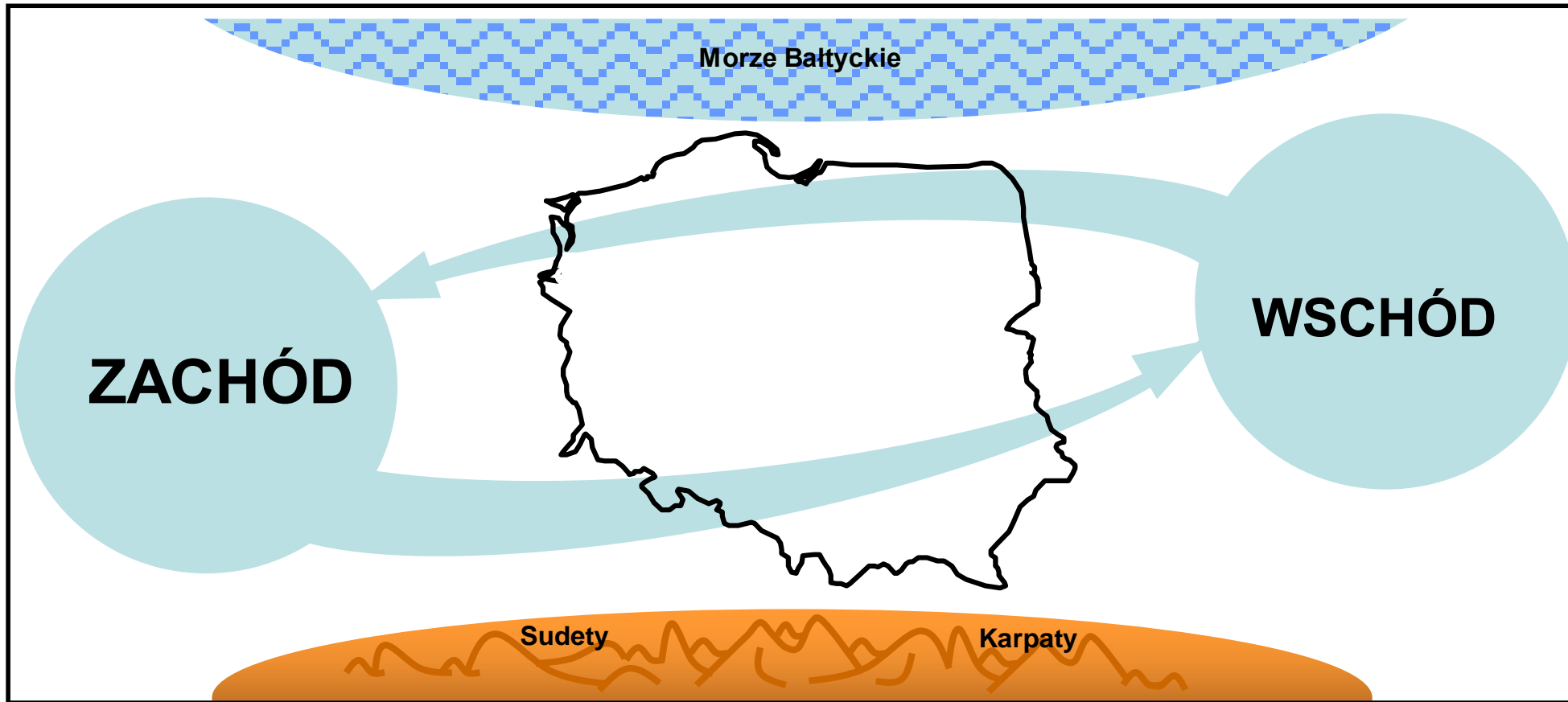

Stanisław Koziej

**POLITYCZNO-STRATEGICZNE
PROBLEMY BEZPIECZEŃSTWA POLSKI
I ICH KONSEKWENCJE DLA GOSPODARKI:
czy mamy się czego obawiać**

Geostrategiczne położenie Polski

HISTORYCZNA EWOLUCJA POLSKIEGO BEZPIECZEŃSTWA

- **Polska Piastów – obrona na Zachodzie
swoboda na Wschodzie**
- **Polska Jagiellonów - mocarstwo**
- **Upadek i rozbiory – słabość władzy centralnej**
- **Polska międzywojenna – równy dystans między
Berlinem i Moskwą**
- **Polska w UW – ubezwłasnowolnienie
strategiczne**
- **Samodzielność strategiczna lat 90.**
- **Polska w NATO i UE**

KONSTYTUCJA JAKO PODSTAWA DEFINIOWANIA INTERESÓW NARODOWYCH

Konstytucja

art. 5.:

- państwo,
- obywatel,
- potencjał niematerialny (dziedzictwo, kultura)
- potencjał materialny (gospodarka, środowisko)

Interesy w dziedzinie bezpieczeństwa:

- własny potencjał
- silne sojusze
- wolności i obowiązki obywatela
- ochrona obywatela i ludności
- bezpieczny rozwój społeczno-gospodarczy
- społeczno-gospodarcze wsparcie bezpieczeństwa

Cele: operacyjne i preparacyjne

Środowisko bezpieczeństwa

CZTERY OGNISKA **WYZWAŃ I ZAGROŻEŃ** W OBSZARZE EUROATLANTYCKIM

Wyzwania transatlantyczne:
Czy sprostą im Europa i czy sprostają im USA?

Wyzwania wewnętrzneuropejskie
(kryzys integracji, słabość przywództwa, migracje, terroryzm wewnętrzneuropejski?)

Kryzys w Europie Wschodniej: (neoimperialny zwrot strategiczny Rosji, nowa jakość strategiczna – koniec ery pozimnowojennej. Nowa, hybrydowa zimna wojna.

Kryzys na Bliskim Wschodzie i Afryce
(ISIL, migracje. Brak strategii. Interwencja Rosji)

Obszar euroatlantycki

Konsekwencje dla gospodarki: interesy, zagrożenia wyzwania

- **Wzajemne zależności interesów, zagrożeń i wyzwań dla bezpieczeństwa i gospodarki:**
  - **Bezpieczeństwo a gospodarka:** interesy bezpieczeństwa są w interesie gospodarki. Stan bezpieczeństwa warunkiem rozwoju, zwłaszcza w świecie zglobalizowanym, w warunkach kooperacji międzynarodowej...
  - **Gospodarka a bezpieczeństwo:** silna gospodarka determinuje potencjał, a zatem i stan bezpieczeństwa

Strategia operacyjna

STRATEGIA OPERACYJNA - PRIORYTETY

- 1. Utrzymanie własnej determinacji i gotowości do działania (podmiotowość strategiczna!) w pełnym spektrum dziedzin, obszarów i sektorów bezpieczeństwa narodowego z priorytetowym traktowaniem tych, w których sojusznicze (wspólne) działanie może być utrudnione (sytuacje trudnokonsensusowe);**
- 2. Umacnianie międzynarodowej wspólnoty bezpieczeństwa poprzez działanie na rzecz pogłębiania procesów integracyjnych w Europie opartych na **wspólnocie interesów** (konsolidacja NATO, wspólnota interesów w UE, partnerstwo z USA);**
- 3. Wspieranie i selektywny udział w międzynarodowym reagowaniu kryzysowym (prewencja, stabilizacja), przeciwdziałającej powstaniu nowych źródeł zagrożeń lub rozprzestrzenianiu się już istniejących kryzysów w wymiarze ponadregionalnym.**

DZIAŁANIA STRATEGICZNE (STRATEGIA OPERACYJNA)

- **Pogotowie (ubezpieczenie) strategiczne**
  - **Współpraca sojusznicza i partnerstwa**
  - **Wywiad i kontrwywiad**
  - **Przygotowania obronne**
- **Reagowanie kryzysowe**
  - **Pozamilitarne (dyplomacja, sankcje ...)**
  - **Polityczno-militarne (udział w misjach, manewry...)**
- **Obrona (działania wojenne)**
  - **Agresja na dużą skalę – obrona sojusznicza**
  - **Agresja ograniczona - udział w obronie sojusznika**
  - **Agresja skryta (podprogowa) – obrona samodzielna i/lub sojusznicza**

DZIAŁANIA WOJENNE

**(Następstwo agresji na Polskę lub sojusznika.
W sensie prawnym każda „polska” wojna byłaby
wojną sojuszniczą)**

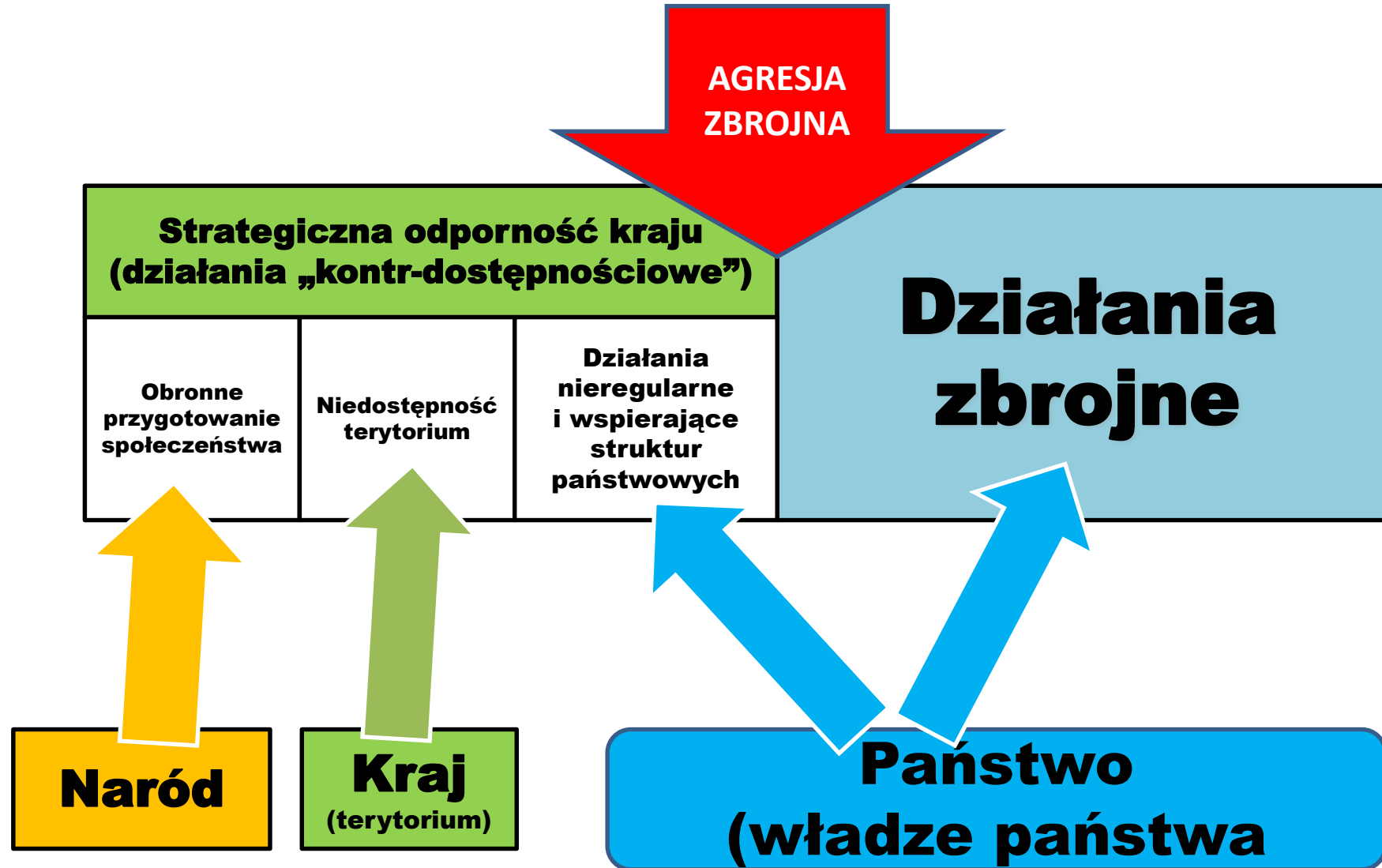
**Wojna obronna na
własnym terytorium
(odparcie agresji
na Polskę):**

- **agresja skryta (podprogowa)**
- **lokalny (ograniczony)
konflikt zbrojny**
- **wojna na dużą skalę**

**Wojna poza
terytorium RP
(udział
w odparciu agresji
na sojusznika)**

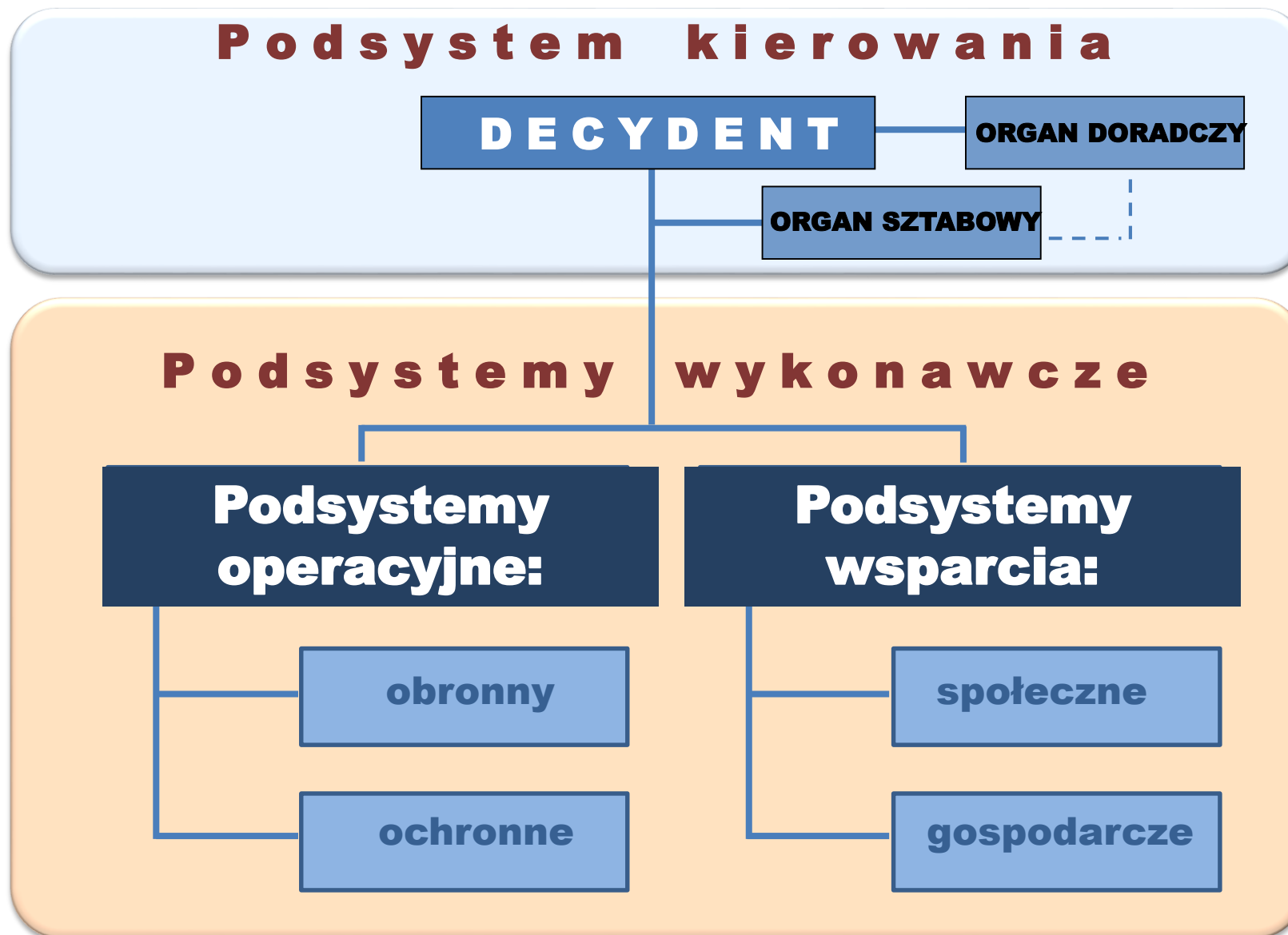
- **Działania zbrojne**
- **Działania pozazbrojne**

OBRONA PAŃSTWA (triada Clausewitza)

Strategia preparacyjna

System bezpieczeństwa narodowego

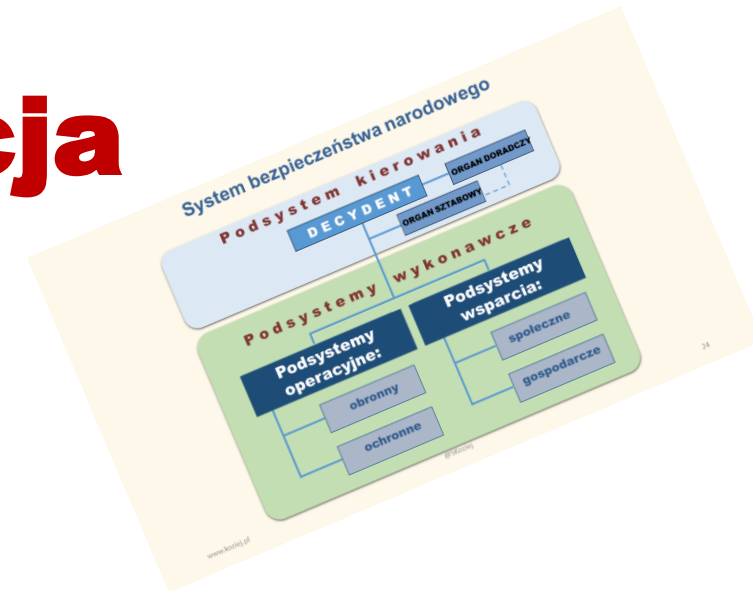

STRATEGIA PREPARACYJNA: PRIORYTETY PRZYGOTOWAWCZE

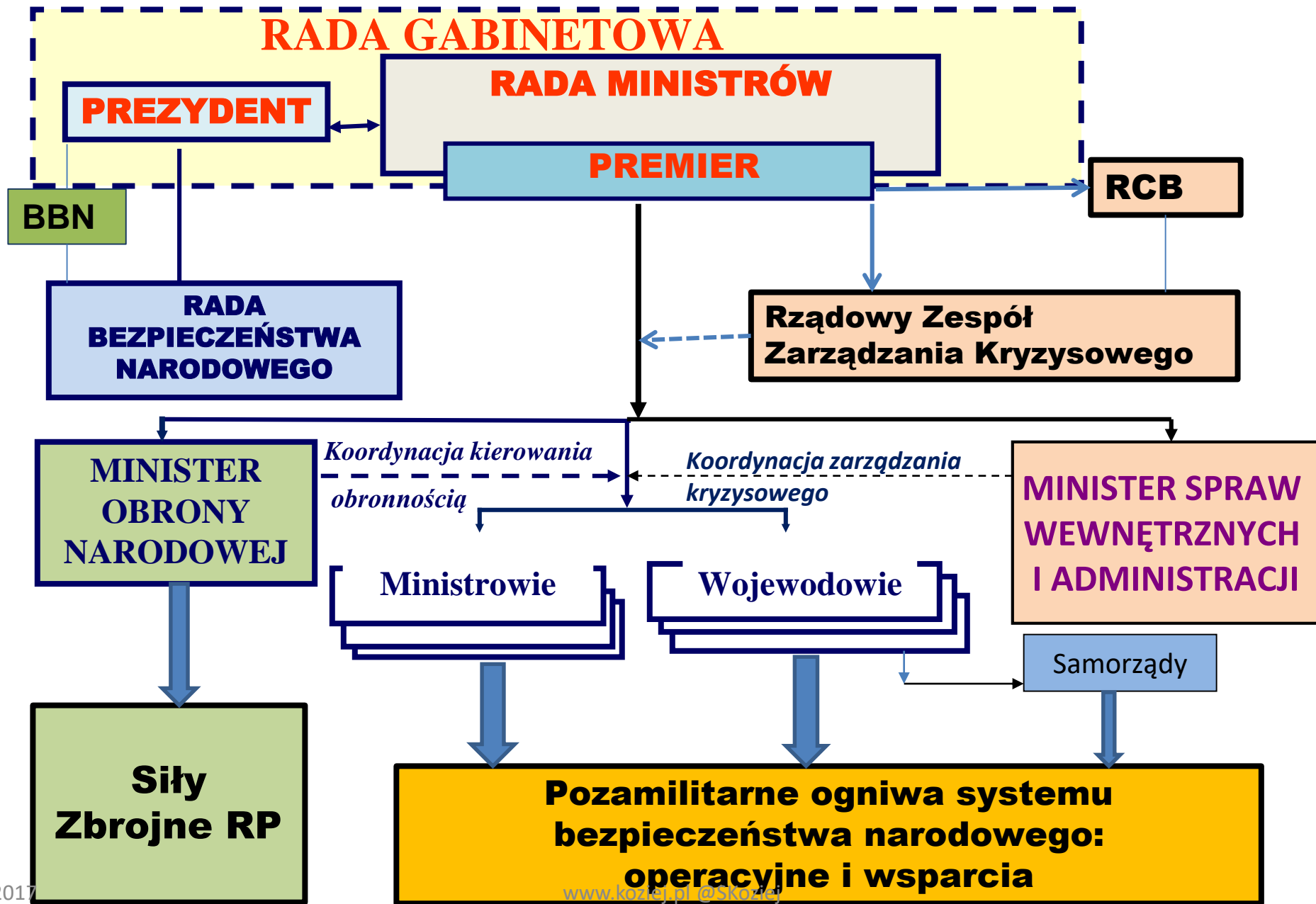
**1. Podsystem kierowania
bezpieczeństwem - integracja**

**2. Podsystemy operacyjne -
profesjonalizacja**

**3. Podsystemy wsparcia (społeczne i
gospodarcze) – powszechność
przygotowań**

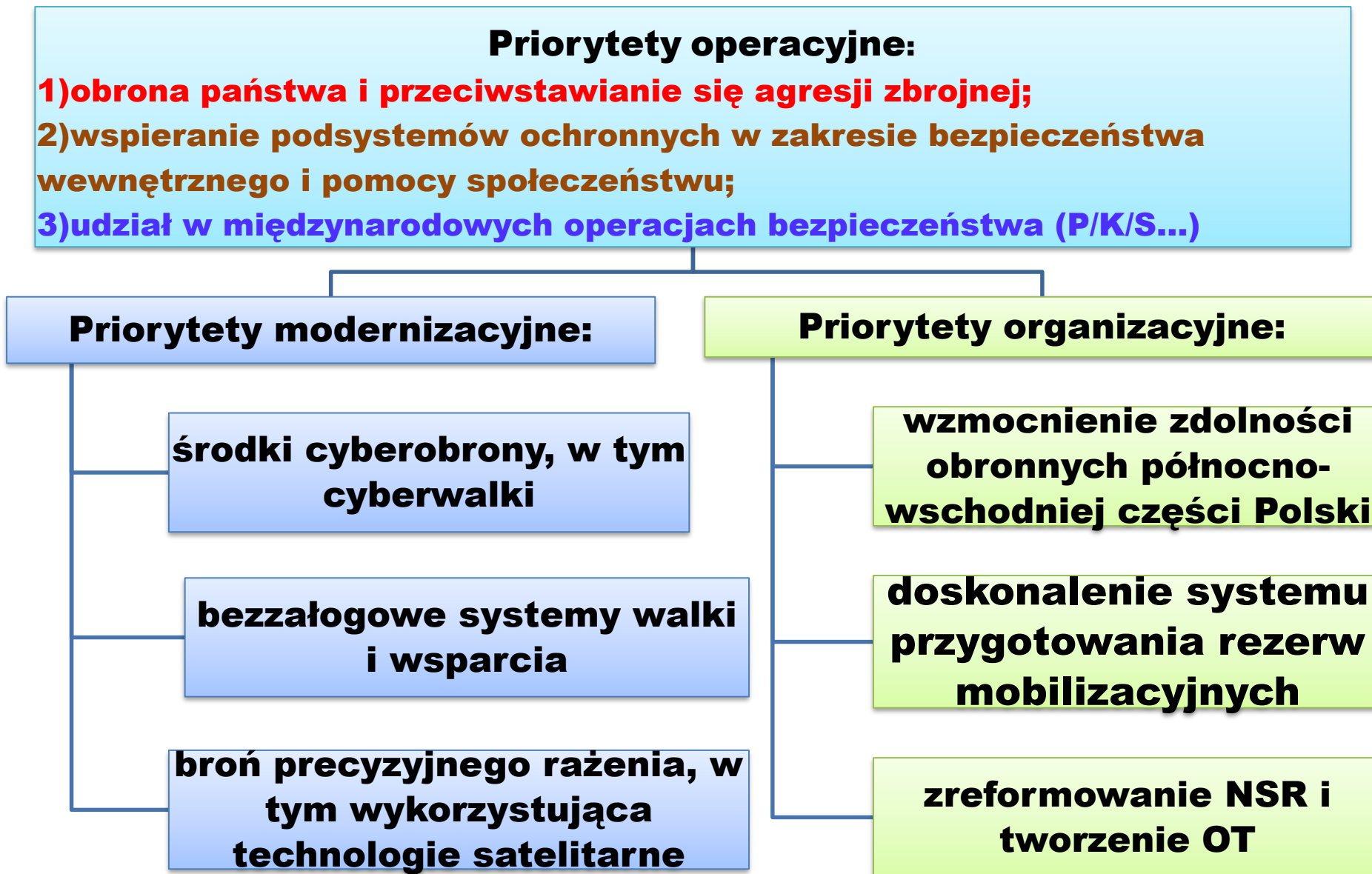

SYSTEM KIEROWANIA BEZPIECZEŃSTWEM NARODOWYM

Priorytety rozwoju sił zbrojnych (wg GKRSZ-2015)

Konsekwencje dla gospodarki: strategia

- **Zadania operacyjne na czas zagrożeń i wojny:**
  - **Obrona i ochrona podmiotów gospodarczych**
  - **Świadczenia gospodarki na rzecz obrony**
- **Zadania preparacyjne na czas pokoju:**
  - **Powszechność przygotowań, w tym w gospodarce – szkolenia, ochrona, świadczenia, rezerwy strategiczne, konwersja...**
- **Balans: BEZPIECZEŃSTWO – ROZWÓJ. Jaki %PKB na bezpieczeństwo?**

**PODSUMOWANIE:
strategiczne wyzwania
w dziedzinie bezpieczeństwa**

Krajowe fundamenty bezpieczeństwa

Krajowe fundamenty bezpieczeństwa: najważniejsze jest zapewnienie **strategicznego podejścia do podejmowanych działań, czyli ustawienie strategicznego drogowskazu dla wprowadzanych zmian. Niestety dziś jest raczej chaos, są pojedyncze, przypadkowe, doraźne decyzje, nie spięte jedną myślą strategiczną (np. plany Międzymorza lub decyzja o wojskach OT). Nowe władze dokonują reorientacji polityki, ale bez strategicznego drogowskazu. Należy przyjąć znowelizowaną **Strategię Bezpieczeństwa Narodowego**, wdrożyć **Polityczno-Strategiczną Dyrektywę Obronną**, przeprowadzić ćwiczenia typu **KRAJ** i na tej podstawie budować system bezpieczeństwa narodowego.**

Polityka w NATO

Jest dobra kontynuacja i należy działać tak dalej. Najważniejsze w NATO to doprowadzić do stworzenia systemu **odstraszania przed rosyjskimi zagrożeniami hybrydowymi, w tym groźbą agresji podprogowej, a także agresji ograniczonej pod parasolem tzw. „doktryny deeskalacji nuklearnej”. Mieć w ręku opcję ewentualnego włączenia się Polski we wzmocnioną praktykę **„nuclear sharing”** (nasze bazy, samoloty F-16 itp.)**

Polityka w UE

Starać się za wszelką cenę utrzymać w głównym nurcie, nie dać się zepchnąć na peryferie. Będzie powstawać UE dwóch/więcej prędkości – obowiązkowo musimy być w pierwszym kręgu. To największe dziś, życiowo dla Polski ważne wyzwanie. Bez tego wpadniemy w „szarą strefę” bezpieczeństwa lat 90., ale w dużo gorszych warunkach. Ważne: nie zrażać sobie sojuszników nieracjonalnymi wypowiedziami. Oddzielić politykę zewnętrzną od walki międzypartyjnej w kraju.

Relacje z USA

Realizować proporcjonalne partnerstwo strategiczne (proporcjonalne, bo mocarstwa z nie-mocarstwem). Najważniejsze jest dobre zdiagnozowanie i prognozowanie interesów narodowych i bieżących celów strategicznych USA, aby wychwycić zbieżne z naszymi i w nie inwestować. Są szanse na kontynuację współpracy. Umiarkowane zaufanie jest wskazane. Ale należy cały czas utrzymywać i rozwijać opcję ubezpieczającą na wypadek jakiegoś amerykańskiego „pivotu” z Europy, a jest nią dla nas integracja europejska.

Synteza

- **Synteza: **bezpieczeństwo** i **rozwój** to dwie strony jednej drogi w przyszłość**
- **Czy mamy się czego obawiać? Tak:**
  - **tego, że ktoś nam tę drogę zniszczy – np. w wyniku wyrwania się spod kontroli nowej, hybrydowej zimnej wojny;**
  - **tego, że sami źle wybierzemy drogę – i znajdziemy się na peryferyjnych ... bezdrożach europejskiego bezpieczeństwa i rozwoju**

DZIEKUJE

*Zapraszam
na:*

www.koziej.pl
@SKoziej